

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data			2023/24	
Subject (*)	Intervention in Language and Communication Difficulties in A.S.D. and some Computerized Proposals fo		Code	652498031
Study programme	Mestrado Interuniversitario en Estudos Avanzados sobre a Linguaxe, a Comunicación e as súas Patoloxías (plan 2015)			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Optional	3
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Ciencias da SaúdeFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinador		E-mail		
Lecturers		E-mail		
Web	campusvirtual.udc.gal			
General description	In this course the student will: - Know and understand the general principles of intervention in autism spectrum disorders (ASD), with particular reference to the field of communication and language. - Understand and critically analyze the main theoretical models underlying strategies and / or intervention programs commonly applied to TEA - Know the objectives, structure and procedures applied intervention programs in TEA. - Select, adapt and implement some of the procedures and / or most representative programs for the development of language and communication - Design, implement, and evaluate an intervention program tailored to the needs of each particular case. - Know the possibilities of intervention in ASD with computer programs that allow communication and for creating content of interest - Develop practical experience with dynamic communication systems: access to devices or programs, control switches, keyboard, emulators, mouse emulators, collections of sounds and pictograms with special attention to ARASAAC			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A4	Os estudantes coñecerán as características diferenciales da intervención na linguaxe e na comunicación nos ámbitos familiar, escolar, clínico e asistencial.
A5	Os alumnos/as saberán realizar unha intervención nos trastornos específicos da linguaxe oral, tales como as disartrias, alteracións da linguaxe no envellecemento e trastornos dexenerativos, as alteracións da linguaxe en enfermidades mentais, trastornos do espectro autista, etc.
A8	Os estudantes adquirirán un coñecemento práctico en intervención na área da linguaxe e comunicación.
B1	Os alumnos/as saberán acceder, seleccionar e xestionar as fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B2	Serán capaces de comportarse con ética e responsabilidade social como cidadáns e como profesionais.
B3	Os estudantes poderán comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B4	Os estudantes serán capaces de tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
C6	Os alumnos/as saberán utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ó longo da súa vida.
C7	Os alumnos/as entenderán a importancia da cultura emprendedora e coñecerán os medios ó alcance das persoas emprendedoras.
C8	Os estudantes valorarán a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences		
Know the assistive technologies related to augmentative and alternative communication.	AJ4 AJ5 AJ8		
To use and apply specific devices and software for intervention with people with language pathologies.	AJ4 AJ5 AJ8		
Know the communication requirements of individuals and adapt the appropriate assistive technologies to meet their needs	AJ4 AJ5 AJ8		
Identify sources of information on free and commercial applications to solve possible communication problems.	AJ4 AJ5 AJ8	BJ1 BJ2 BJ3 BJ4	CJ6 CJ7 CJ8
To know and apply the main models and techniques of intervention in ASD, with special reference to the field of language and communication.	AJ4 AJ5 AJ8	BJ1 BJ2 BJ3 BJ4	CJ6 CJ7 CJ8
Design, implement and evaluate interventions in the area of language and communication in ASD in family, school and clinical settings, and in collaboration with other professionals.		BJ2 BJ3 BJ4	CJ6 CJ7

Contents	
Topic	Sub-topic
BLOQUE I. Universidad de Zaragoza	1. General principles of intervention in ASD . 2. Main intervention models: behavioral, developmental and sociopragmatic approaches. 3. Global intervention programs (ABA, TEACCH, SCERTS). Rationale, procedures and evaluation of results. 4. Specific intervention procedures: intervention in pragmatic and mentalistic skills. 5. Determination of the individualized linguistic and communicative profile and selection of appropriate intervention strategies.
Bloque II. Aplicacións Informáticas (Prof. Javier Pereira, Betania Groba y Laura Nieto). Universidade da Coruña	1. Introduction to support products and SAACs 2. 2. Approach to Autism Spectrum Disorders and ICTs 3. Technological solutions based on the use of visual aids and pictograms 4. Technological applications to support the daily life of people with ASD. 5. Animations, Stories and Games: Scratch and MakeyMakey

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student's personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A4 A8 B2 B4 C6 C8	6	12	18
Workbook	A4 A5 A8 B1 B3 B2 C7	1	7	8
Student portfolio	A4 A8 B1 B3 B2 B4 C6 C7 C8	0	14	14
ICT practicals	C6	11	10	21
Directed discussion	A8 B1 B3 B2 B4 C8	3	8	11

Personalized attention		3	0	3
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Esquema xeral dunha sesión de tres horas tipo: Sección teórica (hora e media): 1.- Presentación de 30 mins. por parte do profesor/a, 2.- Lectura comentada dun texto seleccionado (30 mins), 3.- Contestación individual a un cuestionario. Sección práctica (hora e media): 1.- Presentación de 30 mins. a cargo do profesor/a, 2.- Cuestionario en grupo sobre a presentación (30 minutos), 3.- Exposición e discusión sobre as respostas de cada grupo. No caso da sesión maxistral o profesorado presentará os contidos do tema apoiándose nunha presentación power point. A sesión maxistral utilizarase tanto para a introdución teórica do tema como para a presentación dos casos ou as prácticas que estean planificadas. Cada materia desenvólvese en sesións de tres horas, polo que a sesión maxistral pode abarcar ao redor dunha hora por sesión: media hora para a introdución teórica e media hora para a presentación das prácticas. O profesorado poderá variar esta distribución compensándoa sempre co resto das metodoloxías para non aumentar a carga ECTS da materia
Workbook	Cada sesión de clase de tres horas contén un tempo dedicado á lectura comentada dun texto relacionado coa exposición do profesor. A duración prevista será duns 30 minutos por sesión de tres horas.
Student portfolio	En cada sesión de clase o estudante deberá contestar a un cuestionario individual sobre a lectura realizada, e un en grupo relacionado cos casos analizados ou as prácticas realizadas. Estes cuestionarios, ademais das presentacións power point correspondentes a cada clase deberá ser incluído no seu portafolios. Nel recollerán igualmente cantos comentarios, reflexións ou actividades realícense durante o curso.
ICT practicals	Desenvolvemento de contidos multimedia para intervencións con persoas con TEA empregando ferramentas vistas na clase.
Directed discussion	A discusión dirixida forma parte da sección práctica de cada sesión de tres horas. Logo de que os estudantes contestasen por grupos ás preguntas do cuestionario que acompaña á presentación do profesor, cada grupo expoñerá as súas respostas ao conxunto da clase, comezando unha quenda de intervencións ao respecto. A discusión pecharase coas conclusións do profesor/a

Personalized attention	
Methodologies	Description
ICT practicals	Using Moodle platform (www.imedir.udc.es/formacion) each student will have to access practical contents and exercises.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Student portfolio	A4 A8 B1 B3 B2 B4 C6 C7 C8	Bloque I. Entrega do portafolio no que se recollen traballos breves que poden consistir en: elaboración e presentación de casos prácticos, recensións e comentarios de lecturas, procura e confección de fichas sobre programas de intervención ou presentación de artigos de investigación pertinentes.	50
ICT practicals	C6	Bloque II. A realización das prácticas e a súa superación supoñerá ata 5 puntos na nota final.	50

Assessment comments

O sistema de cualificacións exprésase mediante cualificación numérica acordo co establecido no art. 5 do Real Decreto 1125/2003 de 5 de setembro (BOE 18 de setembro), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional Sistema de cualificacións: 0-4.9=Suspenso 5-6.9=Aprobado 7-8.9=Notable 9-10=Sobresaliente 9-10 Matrícula de Honor (Graciable).

Para superar a materia é preciso obter un aprobado en cada un dos dous bloques en que se divide a materia. A nota final será a media das dúas partes.

En caso de non superar a materia na primeira oportunidade, deberanse entregar os mesmos traballos na segunda oportunidade contactando previamente co profesorado para valorar a situación particular.

O docente responsable da materia aplicará a correspondente normativa da UDC ante a detección de calquera tentativa de plaxio motivada por un/unha estudante da materia no desenvolvemento dos seus traballos. A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente a cualificación de suspenso '0' na materia na convocatoria correspondente, invalidando así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara á convocatoria extraordinaria.

Sources of information

Basic	Alcantud Martín, F. (Coord.) Trastornos del Espectro Autista: detección diagnóstico e intervención temprana. Madrid: Pirámide. Baron Cohen, S. (2010). Autismo y Síndrome de Asperger. Madrid: Alianza. Gortázar Díaz, P. (2007). Intervención comunicativa en casos con autismo: estado de la cuestión. Presentación de un caso clínico. En: F. Alcantud (coord.). Intervención psicoeducativa en niños con Trastornos Generalizados del Desarrollo. Madrid: Pirámide. 181-195. Frith, U. (1999). Autismo: hacia una explicación del enigma. Madrid: Alianza. Martínez, M.A. y Cuesta, J.L. (comps.) Todo sobre el autismo. Tarragona: Altaria. Frontera Saracho, M. (2012). Intervención: principios y programas psicoeducativos. En: M.A. Martínez Martín & J. L. Cuesta Gómez (eds.) Todo sobre el autismo. Tarragona: Altaria. 223-260. González Carbajal, A. (2002). Intervención comunicativa en autismo de alto funcionamiento y Síndrome de Asperger. En: J. Martos & M. Pérez Juliá (coords.). Autismo: un enfoque orientado a la formación en logopedia. Valencia: Nau Llibres. 85-106. Martos, J. & Perez Julia, M. (2002). Autismo: un enfoque orientado a la intervención en logopedia. Valencia: Nau Llibres. Monfort, M.; Juarez, A. & Monfort, I (2004). Niños con trastornos pragmáticos del lenguaje y de la comunicación. Descripción e intervención. Madrid: Entha. 95-133. Monsalve, C. (2002). Comunicación y lenguaje en autismo: claves para el buen trabajo de un logopeda. En: J. Martos & M. Pérez Juliá (coords.). Autismo: un enfoque orientado a la formación en logopedia. Valencia: Nau Llibres. 65-83. Montiel, C. (2016). El modelo SCERTS. Enfoque transaccional centrado en la familia para mejorar las habilidades comunicativas y socioemocionales de niños con trastornos del espectro autista. En: D. Valdez (Comp.) Autismos. Estrategias de intervención entre lo clínico y lo educativo. PP. 43-57. Rivière, A. y Martos, J. (1997). El Tratamiento del Autismo. Nuevas Perspectivas. Madrid: APNA y Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Rivière, A. (2001). Autismo: orientaciones para la intervención educativa. Madrid: Trotta. Salvadó-Salvadó, B; Palau-Baduell, M.; Clófent Torrentó, M.; Montero Camacho, M Hernández Latorre, M. (2012). Modelos de intervención global en personas con trastornos del espectro autista. Rev. Neurol, 54(1), 63- 71. Tamarit J. (2010). Buenas prácticas profesionales en la intervención en personas con TEA. XV Congreso Nacional Profesionales del Autismo. Zaragoza, España. Valdez, D. (comp., 2005). Evaluar e intervenir en autismo. Madrid: Machado. Valdez, D. (2016). El modelo Denver de intervención temprana. Abordaje desde el desarrollo y los contextos interpersonales. En: D. Valdez (Comp.) Autismos. Estrategias de intervención entre lo clínico y lo educativo. Pp. 33-42.
--------------	--

Complementary	Bishop, D. & Leonard L. B., Ed. (2001). Speech and language impairments in children. Causes characteristics, intervention and outcome. Hove, UK, Psychology Press. Gerber, S. (2003). A developmental perspective on language assessment and intervention for children on the autism spectrum. Topics in language disorders, 23, 72-95. Happe, F. (2006). Introducción al autismo. Madrid: Alianza. Howlin, P., Barón Cohen, S. & Hadwin, J. (2006). Enseñar a los niños autistas a comprender a los demás. Guía práctica para educadores. Barcelona: CEAC. Lovaas, O.I. (2002). Teaching individuals with developmental delays. Basic intervention techniques. Austin: TX: PRO-ED. Monfort, M. Monfort, I. (2001). En la mente. Un soporte para el entrenamiento de habilidades pragmáticas en niños. Madrid: Entha. Prizant, B., Wetherby, A; Rydell, P. (2000). Communication intervention issues for children with ASD. En: A. Wetherby; B. Prizant (eds.) Autism spectrum disorders: a transactional developmental perspective. Baltimore: Paul Brookes. Rice M & Warren, SF (eds. 2004). Developmental language disorders: from phenotypes to etiologies. Mahwah, NJ: Erlbaum; 2004. Rivière, A. & Martos, J. (2000). El niño pequeño con autismo. Madrid: APNA Rondal, J.A., Seron, X. (1991). Trastornos del lenguaje 1, 2 y 3. Barcelona: Paidós Russell, J. (1999). El autismo como trastorno de la función ejecutiva. Madrid: panamericana Schwartz, R.G. (2009). Handbook of child language disorders. New York: Psychology press. Sussman, F. (2001). More than words. Helping parents and professionals promote communication and social skills in children with ASD. The Hanen Centre. National Library of Canada. Sussman, F. (2006). Talk ability: People skills for verbal children on the autism spectrum. The Hanen Centre. National Library of Canada
----------------------	--

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Todos os traballos do Bloque II serán entregados a través do Campus Virtual, en formato dixital, sen necesidade de imprimilos, contribuíndo deste modo a unha educación baseada nun modelo sostible. Para o desenvolvemento do Bloque II é preciso asistir a clase cun ordenador portátil.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.